

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13

**Visionary Leadership Of School Administrators Affecting Performance
Effectiveness Of Teachers In Schools Under The Office Of Mukdahan
Secondary Educational Service Area**

รัตนา คนไฉ,

วัลนิกา ฉลากบาง และ ทรัพย์ศิริ จันทรักษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Rattana Konwai,

Wannika Chalabang and Saphirun Jantarak

Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author. E-mail: arlhong19@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู 4) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู 5) อรรถประโยชน์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู 6) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวม 332 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ : 17 ตุลาคม 2565

5. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี

6. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู มีจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้แล้ว

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์, ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู

Abstracts

The objectives of this research were the following: 1) To study the components of visionary leadership of school administrators, 2) To investigate the level of visionary leadership of school administrators, 3) To explore the level of performance effectiveness of school teachers, 4) To examine the relationship between the administrators' visionary leadership and the teachers' performance effectiveness, 5) To find the administrators' visionary leadership's predictive power which affected the teachers' performance effectiveness, 6) To gain guidelines on developing the administrators' visionary leadership which affected performance effectiveness of the teachers in schools under the Office of Mukdahan Secondary Educational Service Area. Obtained through multi stage sampling technique, the samples consisted of 332 educational institutions' administrators and teachers. 94 reliability was employed as the research tool to collect the data concerning visionary leadership. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson Product –Moment Correlation Coefficients and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The study revealed these results:

1. The visionary leadership of the administrators in schools incorporated 4 components: vision building, vision dissemination, vision implementation, and being the role model.

2. The overall visionary leadership of the administrators in schools was at the high level.

3. The overall performance effectiveness of the teachers in schools was at the high level.

4. The administrators' visionary leadership and the teachers' performance effectiveness in schools were positively correlated at .05 statistical level of significance.

5. Three components of the administrators' visionary leadership could be used to significantly predict the teachers' performance effectiveness in schools at .05 statistical level: vision building, vision implementation, and being the role model

6. Regarding the guidelines on developing the visionary leadership that affected the teachers' performance effectiveness, three aspects had been given for the development: vision building, vision implementation, and being the role model.

Keywords: Visionary leadership, teachers' performance effectiveness.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ เป็นยุคของความหลากหลาย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งให้เกิดคุณภาพโดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ ด้วยเหตุที่ว่าการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นั้นจำเป็นต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ เพราะคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพยากรใด ๆ ทั้งสิ้น (ธีรดา สืบวงศ์ชัย, 2553 : 1) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การพัฒนาคนเกิดการขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เข้าสู่ความเป็นเลิศได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์เพราะจะสามารถจูงใจให้ผู้ตามเกิดการเพียรพยายามในการทำงานมากขึ้นกว่าปกติ โดยการมองข้ามผลประโยชน์ส่วนตนและเห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวม

สังคมไทยและประเพณีไทยให้เกียรติยกย่องผู้ที่ทำหน้าที่ “ครู” ว่าเป็น “แม่พิมพ์ของชาติ” เป็นปูชนียบุคคล เป็นผู้นำในชุมชน ครูไม่ได้เป็นแต่ผู้สั่งสอนศิษย์แต่เพียงอย่างเดียว ครูยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและอบรมเพื่อแก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่องในตัวเด็ก หน้าที่ของความเป็นครูจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญ ปัญหาการทำงานของครูในปัจจุบันนี้คือภาระหนักนอกเหนือจากการสอน บางโรงเรียนจำนวนครูไม่เพียงพอและการจัดการเรียนการสอนครูไม่ตรงเอก ปัญหาดังกล่าวเป็นการสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างที่ภาครัฐไม่ได้ให้ความสำคัญ ภาครัฐควรร่วมลงมามากับปัญหาและช่วยเหลือให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร คือ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นผู้นำการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจและมุ่งมั่นในอุดมการณ์ของโรงเรียนตลอดจนปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้การศึกษาของประเทศมีการพัฒนาต่อไป (สุริยา ช้องเสนาะ, 2558 : 1) จะเห็นได้ว่า การสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นกับครูในสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการให้เห็นผลทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม เพราะสมรรถนะของครูจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานอันเป็นภารกิจหลักในการบริหารจัดการสถานศึกษา เมื่อครูเกิดสมรรถนะในการปฏิบัติงานจะส่งผลต่อคุณภาพของงานได้เป็นอย่างดี (อรภาญจน์ เฉียงกลาง, 2562 : 5)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นระดับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ

ปฏิบัติงานของครูอันเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางการประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
5. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
6. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา นำองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พิจารณา เพื่อยืนยันองค์ประกอบ จากนั้นสร้างกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ระยะที่ 2 ศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,033 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนทั้งหมด 44 คน และครู จำนวนทั้งหมด 989 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan จำนวน 320 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 335 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามกรอบแนวคิด ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 6 องค์ประกอบ คือ ความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ การพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ ความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูเก็ต โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน แล้วนำค่าที่คำนวณได้มาทำการแปลผล

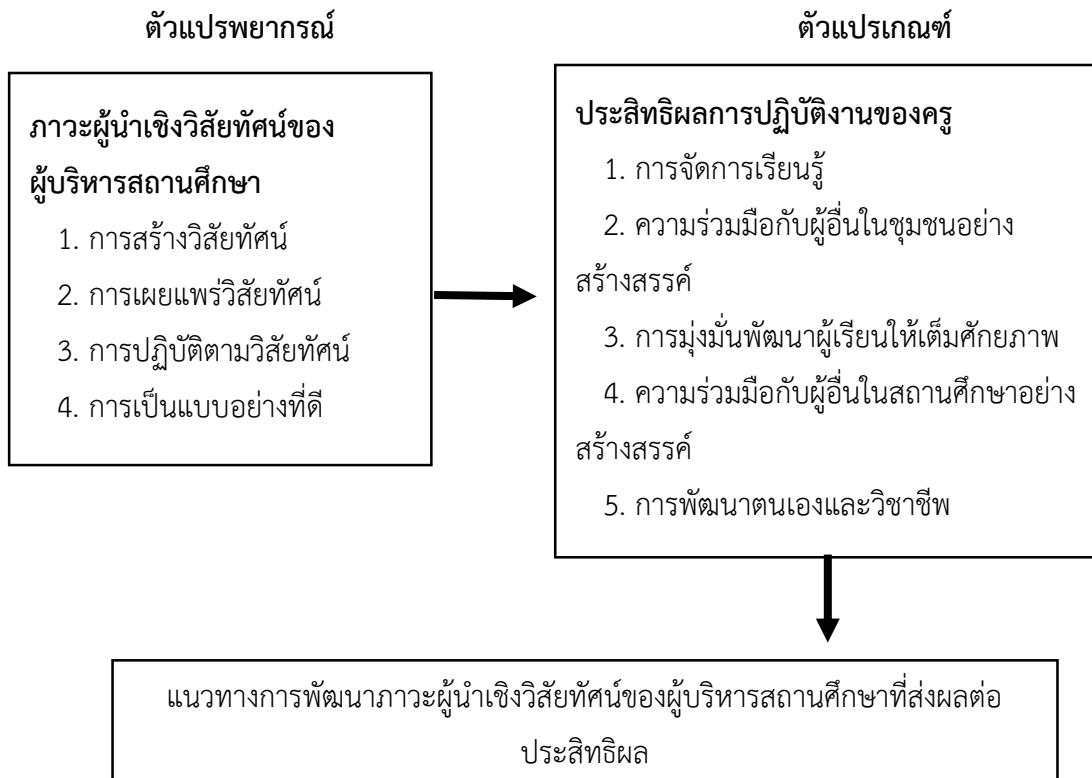
5. ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูเก็ต โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน เพื่อหาตัวแปรในองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูเก็ต

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูเก็ต มาร่างแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากนั้นนำร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณา จากนั้นจึงนำผลเสนอในรูปตารางแจกแจงความถี่และร้อยละ ผู้วิจัยนำผลที่ได้ในส่วนของการเสนอแนะไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้



แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการยืนยันองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็น	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	สรุป	ข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบ	การสร้างวิสัยทัศน์								
	เห็นด้วย (1)	✓		✓	✓	✓	4	เห็นด้วย	-
	ไม่เห็นด้วย (0)		✓				1		
การเผยแพร่วิสัยทัศน์	เห็นด้วย (1)	✓	✓	✓	✓	✓	5	เห็นด้วย	-
	ไม่เห็นด้วย (0)						0		
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	เห็นด้วย (1)	✓		✓	✓	✓	4	เห็นด้วย	-
	ไม่เห็นด้วย (0)		✓				1		
การเป็นแบบอย่างที่ดี	เห็นด้วย (1)	✓	✓	✓	✓	✓	5	เห็นด้วย	-
	ไม่เห็นด้วย (0)						0		

จากตาราง 1 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมเห็นด้วยทุกด้าน

ดังนั้น ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับคำถามการวิจัย คือ องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มี 4 องค์ประกอบ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี

ระยะที่ 2 การศึกษาระดับความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด จำนวน 335 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับมา และมีความสมบูรณ์จำนวน 332 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.10 ของทั้งหมด จากนั้นได้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายข้อ แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวม

ด้าน	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	n = 332		การแปลผล	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย
		$\bar{x}$	S.D.		
1	การสร้างวิสัยทัศน์	4.41	0.59	มาก	2
2	การเผยแพร่วิสัยทัศน์	4.39	0.62	มาก	4
3	การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.46	0.55	มาก	1
4	การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.41	0.73	มาก	3
รวม		4.42	0.58	มาก	-

จากตาราง 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.55) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.59) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.73) และด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายข้อ แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวม

ข้อ	ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน	n = 332		การแปลผล	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์	4.54	0.62	มากที่สุด	4
2	การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	4.59	0.59	มากที่สุด	2
3	การจัดการเรียนรู้	4.52	0.55	มากที่สุด	5
4	ความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	4.63	0.50	มากที่สุด	1
5	การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.55	0.55	มากที่สุด	3
รวม		4.57	0.51	มากที่สุด	-

จากตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.50), การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.59), การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.55), ความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.62) และการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X _X	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _Y
X ₁	1										
X ₂	.838* *	1									
X ₃	.855* *	.805* *	1								
X ₄	.918* *	.751* *	.847* *	1							
X _X	.965* *	.903* *	.931* *	.945* *	1						
Y ₁	.804* *	.605* *	.737* *	.915* *	.824* *	1					
Y ₂	.752* *	.688* *	.820* *	.827* *	.826* *	.821* *	1				
Y ₃	.930* *	.833* *	.805* *	.870* *	.919* *	.760* *	.676* *	1			
Y ₄	.756* *	.561* *	.810* *	.812* *	.783* *	.779* *	.670* *	.820* *	1		

Y_5	.849*	.689*	.730*	.866*	.842*	.806*	.799*	.848*	.788*	1	
	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Y_Y	.903*	.746*	.859*	.949*	.927*	.925*	.878*	.902*	.889*	.931*	1
	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .927

4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) แสดงดังตาราง 5 - 6
ตาราง 5 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน

Model		SS	df	MS	F	Sig.
1	Regression	76.546	1	76.546	3.018E3	.000 ^b
	Residual	8.371	330	.025		
	Total	84.917	331			
2	Regression	77.459	2	38.730	1.709E3	.000 ^c
	Residual	7.458	329	.023		
	Total	84.917	331			
3	Regression	77.627	3	25.876	1.164E3	.000 ^d
	Residual	7.290	328	.022		
	Total	84.917	331			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

a. Predictors: (Constant), X_4

b. Predictors: (Constant), X_4 , X_3

c. Predictors: (Constant), X₄, X₃, X₁

จากตาราง 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง ซึ่งสามารถนำไปสร้างสมการต่อไปได้

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

ชื่อตัวแปร	R	R ²	b	SE. _b	β	t	Sig.
constant			1.284	0.72	-	17.728	.000
การเป็นแบบอย่างที่ดี (X ₄)	.949 ^a	.901	.489	.030	.702	16.379	.000
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X ₃)	.955 ^a	.912	.150	.030	.162	4.947	.000
การสร้างวิสัยทัศน์ (X ₁)	.956 ^a	.914	.103	.038	.121	2.747	.006
R= .936	R ² = .877			F=1.164E3			
SE. _{est} = .193	R ² _{adj} = .876			a=1.284			

จากตาราง 6 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 องค์ประกอบ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ (X₁) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X₃) การเป็นแบบอย่างที่ดี (X₄) องค์ประกอบที่มีอำนาจพยากรณ์ที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี (X₄) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .702 รองลงมา คือ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X₃) และการสร้างวิสัยทัศน์ (X₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .162 และ .121 ตามลำดับ องค์ประกอบทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 87.70 และมีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ ± .193 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.284 + .103 (X_1) + .150 (X_3) + .489 (X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .121 (Z'_1) + .162 (Z'_3) + .702 (Z'_4)$$

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

การหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูมาร่างแนวทางพัฒนา แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อให้พิจารณาและเสนอแนะวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัย ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน		สรุป	
	มีอำนาจพยากรณ์	ไม่มีอำนาจ พยากรณ์	ควรพัฒนา	ไม่จำเป็นต้องส่งเสริม
1. การสร้างวิสัยทัศน์	√		√	
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์		√		√
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	√		√	
4. การเป็นแบบอย่างที่ดี	√		√	

จากตาราง 7 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องหาแนวทางพัฒนา ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 3 องค์ประกอบไปร่างแนวทางพัฒนา จากนั้นผู้วิจัยร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ แล้วไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน นำผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนา 19 แนวทาง ดังนี้

1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์

1.1 ผู้บริหารควรมีการสำรวจความต้องการในการพัฒนาองค์กรเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

1.2 ผู้บริหารจะต้องทราบบริบทของสถานศึกษาโดยภาพรวม ด้วยการศึกษาและ

วิเคราะห์ SWOT เพื่อทราบข้อมูลที่จะใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยร่วมกันประชุม

1.3 วางแผนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง และเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษา

1.4 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

1.5 มีการวางแผนภาพอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับโรงเรียนที่ชัดเจน เพื่อจะได้มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน

1.6 ผู้บริหารและครูควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยการเข้าร่วมอบรม สัมมนาต่าง ๆ เพื่อมาปรับใช้ในสถานศึกษา

1.7 ให้ความสำคัญกับและตระหนักถึงวิสัยทัศน์ เพื่อกำหนดแนวทาง พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ จุดเน้น ไปสู่การพัฒนาโรงเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ

2. ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

2.1 ผู้บริหารควรเตรียมตัวและสร้างวิสัยทัศน์เชิงบวกกับการเริ่มต้นในการดำเนินการตามวิสัยทัศน์

2.2 ผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่เกิดจากการร่วมกันกำหนดขึ้น จากความคิดสู่การลงมือปฏิบัติจริง

2.3 สร้างความเชื่อมั่นให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาว่าสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกคน ตลอดทั้งผู้บริหารจะต้องรู้จักชักจูง โน้มน้าว หรือให้รางวัลพิเศษต่าง ๆ เมื่อบุคลากรสามารถปฏิบัติงานนั้น ๆ สำเร็จตามที่กำหนดไว้

2.4 โรงเรียนควรมีส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา นำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นไปใช้กับนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานของสถานศึกษาอย่างจริงจัง

2.5 สถานศึกษาควรเชื่อมั่นและยึดมั่นในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และควรนำไปพัฒนาอนาคต และเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

2.6 ผู้บริหารควรนำวิสัยทัศน์ไปใช้ปฏิบัติจริง เพื่อให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และนำพาสถานศึกษามุ่งไปสู่ความสำเร็จ

3. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

3.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นอย่างมาก และควรเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

3.2 ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานทั้งของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษาทุกขั้นตอน โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม ไม่ผิดหรือขัดแย้งระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.3 ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานดี สร้างชื่อเสียงแก่สถานศึกษา

3.4 ผู้บริหารควรมีความอดทนต่ออุปสรรคปัญหาและมีการควบคุมอารมณ์ตนเอง แยกแยะเป็น และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัว และให้เป็นกันเองต่อคณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เวลาพูดคุยให้คำปรึกษาต่าง ๆ จะได้รวดเร็ว

3.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรควรยึดมั่นในอุดมการณ์ รวมถึงปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นเพื่ออภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการยืนยันของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเป็นบุคคลที่สามารถมองภาพในอนาคตที่จะส่งผลต่อการนำไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านต่าง ๆ โดยมีการวางแผน และสร้างวิสัยทัศน์ใหม่ ๆ เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการวางแผนกลยุทธ์ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และจะต้องนำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ กฤติยาภรณ์ นาชัย (2560 : 83) ที่ระบุว่าผู้บริหารต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความน่าเชื่อถือและมีความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความหนักแน่นให้คนในองค์กรยอมรับเชื่อใจและไว้วางใจ และสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้กลายเป็นความจริง กำหนดเป้าหมาย และแผนยุทธศาสตร์จนนำไปสู่การเผยแพร่วิสัยทัศน์แก่สาธารณชน เรียกได้ว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นความสามารถของผู้นำในการที่จะสร้างวิสัยทัศน์เพื่อนำพาองค์กรไปยังทิศทางที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ Fisher (1993 : 123-129) ได้อธิบายว่าการสร้างวิสัยทัศน์คือการบอกสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการจะเป็นในอนาคต จากวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น

2. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าวิสัยทัศน์เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่ผู้นำจะต้องมี และจะต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก เพื่อนำวิกฤติและโอกาสมาร่วมกำหนด สร้างเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และต้องเผยแพร่วิสัยทัศน์ไปสู่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้วิสัยทัศน์เกิดการปฏิบัติตามเป้าหมายอย่างแท้จริง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จะสามารถนำพาองค์กรไปยังทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสม และสามารถวางรากฐานขององค์กรได้อย่างยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ

นนทิพร สำน้อย (2557 : 123) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องจากครูเป็นผู้มีความรู้ มีทักษะ มีศักยภาพในการจัดการศึกษา มีสมรรถนะในการส่งเสริมสนับสนุน การปฏิบัติงานของหน่วยงาน เป็นผู้มีวินัยและค่านิยมที่ดี เป็นที่ศรัทธาของประชาชน ปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมายอย่างเต็มที่เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2554 : 66) ระบุว่า อาชีพครูเป็นงานที่มีประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน ประเทศชาติ ครูจึงต้องมีความทุ่มเทเสียสละในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้รับ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการเข้ารับการอบรม สัมมนาต่าง ๆ ทั้งกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือจาก หน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.927 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สมมติฐาน “ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร มีความสัมพันธ์กันทางบวก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา สามารถกำหนดเป้าหมายแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และสร้าง ความรู้สึกร่วมกันในความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ กฤติยาภรณ์ นาชัย (2560 : 108) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของ ครูในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผล ต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัว คือ การสร้าง วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวแปรร่วมกันพยากรณ์ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 87.70 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการ พยากรณ์เท่ากับ .193 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ว่า “ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามี อำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่รอบรู้ มีการกระตุ้นให้ครูบุคลากรเกิดความ

กระตือรือร้น สนใจ และใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จาตุรงค์ ยะโคตร (2564 : 29) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ แสดงให้เห็นว่าในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สิ่งที่ผู้บริหารต้องคำนึงเป็นอันดับแรก คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อันจะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อภาพลักษณ์ในการพัฒนาของตนเองและองค์กร ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในปัจจุบันและอนาคต

6. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มี 3 ด้านได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี โดยมีแนวทางการพัฒนารวมทั้งสิ้น 19 แนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีมุมมองในเชิงระบบเพื่อให้การจัดกิจกรรมการพัฒนาสอดคล้องกับเป้าหมาย วิเคราะห์พฤติกรรมและความต้องการของตนเองและผู้อื่น เพื่อปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยการเปิดใจจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการยอมรับและศรัทธาจากครูและบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ หันถาวร (2563 : 167) ได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่ามี 43 แนวทาง 5 ด้าน คือ ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้ และต้องกำหนดเป็นเป้าหมาย แผนยุทธศาสตร์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์โรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยทำให้ทราบองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นประเด็นในการตรวจสอบตนเองและหาทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของตนเองต่อไป

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($\bar{x}=4.39$) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดการ

ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยสื่อสารผ่านเครือข่ายภายในและภายนอกองค์กร หรือนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการสื่อสารในองค์กร เพื่อส่งเสริมด้านดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่มากขึ้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.52$) ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในด้านทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรม โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มีจำนวน 3 ด้าน โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความน่าเชื่อถือ จริยใจ ซื่อสัตย์ ความหนักแน่นให้คนในองค์กรยอมรับเชื่อใจและไว้วางใจ และจะต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานทั้งของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษาทุกขั้นตอน โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม ไม่ผิดหรือขัดกับระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนให้การยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติงานดี สร้างชื่อเสียงให้สถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

2.2 ควรศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระหว่างสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังในทัศนะของครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยาภรณ์ นาชัย. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนพนสนนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จาตุรงค์ ยะตะโคตร. (2564). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีรดา สืบวงศ์ชัย. (2553). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูโรงเรียนในอำเภอบ้านโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นนทิพร สาน้อย. (2557). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุริยา ช้องเสนาะ. (2558). บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่21. กลุ่มงานบริหารวิชาการ 3 สำนักวิชาการ. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 25, 2558 จากhttp://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20150401102120.pdf.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). มาตรฐาน กคน.ต่ำบล ปี 2554. กรุงเทพฯ.
- อรกาญจน์ เฉียงกลาง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรพรรณ หันแฉลง. (2563). การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Fisher, K. (1993). Leading Self-directed Work Teams: A Guide to Developing New Team Leadership Skill. New York: McGraw-Hill.